

Sundsvall den 9 dec 1908.

H. Fröken Anna Lindhagen,

Floragatan 15, Stockholm.

Kärl Fröken!

Tillåt mig ledsaga ährtäandande av listan med några ord.

Tysare är minneman det enda jag tror mig ha kunna få. Det har jag gärna ritat skrivit, när jag varit åttalvägen i dylika frågor icke blott förhållig, såsom i praktiken alltid prestande till partiskhet, ävensom fullt i sina konsekvenser, utan och ytterligt ändamålsvidrig.

Endast skulle jag önskat, att protesten, för att riktigt förstås såsom den verkligen menas, kunnat kompletteras med en dylik mot den räkter och brist på verklig humanitet, som kan taga sig uttrycket i en del sådana företeelser, som stundom frestar till förföljelser^{viderböjande}.

Om de nu äsyftade fallen har jag ej tillräcklig exakt kännedom för att kunna bedöma, hurvida de kunna ge anledning till någon sådan protest. En principiell uttalande i av mig antydd riktning hade dock synt mig högligen önskvärd, vare sig i direkt anslutning till den nu ifrågakommande protesten — vilket synes mig varit bäst — eller såsom en särskild opinionsyttring.

I fröva fallet kunde man kanske föreställa sig ett tillägg av ungefär följande innehåll — till formen behöfven justeras:

"Utän att f.ö. inläsa oss på något bedömande av, i vad mån särskild de nyss påpekade företeelserna kunna

x) denna räkter må f.ö. framträda från vilkendera sida som helst

givet befogad anledning till offentligt ogillande eller
 icke, vilja vi dock i detta sammanhang även
 uttala en principiell protest mot det missbruk
 av yttrandefriheten, som kan taga sig uttryck
 i råhet och brist på verklig humanitet. Vi anse
 nämnd. dylika yttringar av fritatsmissbruk och bris-
 tande själöktroll, genom sin inverkan på and-
 ligt utvecklade åhörare etc., lika kulturvådliga som
 det maktmissbruk, vilket kan framträda i åtal och
 legala förföljelser. Men vi äro livligt övertygade
 om, att ett intensivt och allsidigt kulturellt folkupp-
 fostrings- och folkupplysningsarbete är det enda fullt
 effektiva medlet att åstadkomma immunitet mot
 allt slags andligt sjukdomsgift; varemot åtal o. dyl.
 blott äro ett farligt kvacksalveri.

Sådan mening är min mening, om ni kan ut-
 leta den ur den mindre klufradstävande formuleringen,
 som jag tyckte jag nu kunde göra bättre.

Ett sådant tillägg borde dock antagligen ^{nu} stöta på även
 praktiska omöjligheter. Men jag väjar bestämt, om
 ni ej finna själva tanken värd beaktande, och om i
 sådan händelse ej något sådant skulle kunna utformas och
 få den fram — såsom en andra akt eller epilog till ku-
 rveröpgåsen.

Värderadt

Eure Filijone O. F. Hedström.